

Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi Thomae tomi quinque

Accvratam Qvæstionvm D. Thomæ, Ab LXXXIV. Vsqve ad finem: &
Disputationum de virtute Pœnitentiæ, De Clauibus, De Sacramentis
Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis, De Purgatorio, Suffragiis & Indulgentiis,
expositionem complectens : Accesserunt Indices quinque: ... Postremus

Suárez, Francisco

[Köln], 1616

Sectio 5. Quibus modis prosint animabus Purgatorij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93815](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93815)

SECTIO V.

Quibus, & similibus testimoniis intelligimus, in pœnis damnatorum, quæcunque illæ sint, nullum admitti genus compensationis, aut gratiæ, sed ita esse definitas, vt in propria persona, & in illo loco, & per illa instrumenta sustinenda sint. Et hoc confirmat traditio Ecclesiæ supra adducta de non orando pro damnatis: nam, si vel ad leuamen harum pœnarum prodesse illis possemus, saltem hac oratione orandum esset pro ipsis. Satis ergo probata relinquatur proposita veritas. Nonnulla vero, quæ hic obici solent ex Patribus, expendit sufficienter Belarminus supra capite decimo octauo, & nonnulla nos attigimus in locis superius citatis ex secundo & tertio tomo.

Suffragia Ecclesiæ prodesse posse animabus purgatorij, 3. Conclusio.

Quibus modis profint animabus purgatorij suffragia viuentium.

A Gimus præcipue de fructu remissionis pœnæ temporalis: nam, si fortasse opera nostra valent illis animabus ad aliquam consolationem, vel bonum motum internum recipiendum, certum est solum per modum impetrationis, aut meriti de congruo posse id obtinere: quia meritum de condigno in puro homine solum habet locum & in ordine ad se ipsum, & in ordine ad vitam æternam, vel ad ea, quæ se ad illam ordinantur: neutrum autem horum habet locum in præfenti, vt per se constat. Item, quia inter viatores non potest vnus mereri alteri de condigno auxilium gratiæ, seu internum motum, aut spiritualem consolationem; ergo multo minus possumus hoc mereri de condigno animabus purgatorij, quia ex parte nostra est minor communicatio cum illis, quam cum viuentibus, minorq; conuenientia in statu: ex parte autem Dei non magis est facta promissio respectu animarum purgatorij, quam respectu aliorum viuentium. Estq; eadem ratio, vt facta non sit, videlicet, quia operi meritorio apud Deum semper respondet de condigno essentiale præmium in ipso opere, ad æquatum ipsi operi secundum naturalem proportionem, & condignitatem eius, quo præmio nunquam priuatur ipse operans, & ideo non habet aliud præmium de condigno in altera persona nam hoc excedit valorem, & proportionem finiti operis. Ac vero, sicut, non obstant hoc merito de condigno respectu sui, potest quis impetrare, & mereri de congruo aliquod temporale, vel spirituale commodum aliis amicis viuentibus, ita etiam verisimile est posse idem fieri respectu defunctorum iustorum, qui adhuc in carcere decidentur, indigentq; aliquo subsidio, & consolatione. Nec de hoc genere auxilij aliquid certius dici potest, præterquam quod est rationi, & pietati consentaneum, & satis conforme vsui, & rationibus Ecclesiæ, vt constat ex toto officio pro defunctis.

Bona opera viuentium solum posse suum valorem de congruo, vt autem a aliquem bonum motum vel consolationem accipiant.

D Questio ergo præfens versatur ne remissio de temporali pœnæ: nam hoc est proprium subsidium, quo per se ac maxime indigent animæ purgatorij, & ideo hic effectus est certior, quam reliqui, eumq; maxime intendunt Ecclesiæ, & fideles, quando pro defunctis operantur. Duobus autem modis, generatim loquendo, potest hic effectus fieri: vnus est per modum impetrationis, sub qua meritum de congruo comprehendit: alius est per modum solutionis & satisfactionis condignæ, vel cum pacto & promissione acceptandi eam, vel sine illa: nam præter hos modos, alius, qui sit ab his distinctus, hic interuenire non potest. De prædictis autem duobus modis merito dubitari potest.

Sensus quæstionis.

Profintne suffragia viuorum animabus Purgatorij per modum impetrationis.

Circa priorem difficultas est, an temporalis pœna interdum remittatur gratis animabus purgatorij propter orationes, & merita aliorum iustorum, qui hoc impetrat à Deo, etiam si vel suas satisfactiones pro illis non offerant, vel certe illas non habent, nec efficiant, vt eas offerre possint. In qua re est prima sententia, quæ generaliter affirmat, hunc modum impetrationis & suffragij non solum esse possibilem, sed etiam nullum alium posse nos exhibere animabus purgatorij ad hunc effectum obtinendum. Hoc à fortiori tenent illi Theologi, qui inter viuentes non admittunt alium modum satisfactionis

Prima sententia.

Ecc 2 vnus

Fr. Suarez. tom. 4.

17

18
Obiectio
contra doctrinam
datam.
Solutio.

Præfens
limbo non
sunt capaces
suffragiorum.

vnus pro alio: nam hoc principium apud omnes certum est. Non posse nostra suffragia esse efficaciora ad remittendam poenam defunctis, quam alius viuentibus. Sed hæc sententia sicut inter viuentes falsa est, ita & respectu defunctorum; quod eisdem argumentis supra factis probari potest cum his, quæ in discursu huius sectionis addemus.

⁴
Secunda
sententia

Cais.
Nauarr.
Soto.
Cano
Durand.

Est igitur secunda sententia, quæ affirmat, hunc modum gratuitæ remissionis per modum impetrationis aliquando obtineri, quanuis alius etiam modus per æquivalentem solutionem sit possibilis, de quo infra videbimus. Hanc supponit Caietanus tomo primo Opusculi tractatu decimo sexto, questione quinta, sine vlla probatione; ille autem distinguit modum impetrationis, & meriti de congruo in duos, quos nos coniungimus, quia eadem est vtriusque ratio. Atque eandem sententiam admittit Nauarrus in cōmentario de Iubil. 22. nu. decimo quinto, & videtur sequi Soto, & Cano infra citandi, & tenet expressè Durand. i. in quarto, distinct. 41. qu. prima, numero sexto, quod solum declarat morali exemplo, quia vnus ex amore potest apud iudicem alium liberare à debito poenæ, vel rogando, vel satisfaciendo. Potest autem fundari primo, quia beati orant pro animabus purgatorij: ergo eis obtinent remissionem alicuius poenæ; non possunt autem obtinere soluendo pro illis, quia non sunt in statu satisfaciendi: ergo impetrant, vt gratis fiat remissio. Secundo, quia Ecclesia frequenter orat Deum, vt per suam piissimam misericordiam liberet animas purgatorij ab illis poenis: ergo intendit impetrare gratuitam remissionem poenarum. Tertio, quia Theologi omnes, vt infra videbimus, distinguunt tria genera suffragiorum, scilicet missæ sacrificium, orationem, & opera poenalia: omisso autem missæ sacrificio, alia duo opera non possunt alia ratione distinguere, nisi, quia oratio sumitur quatenus per se impetrat remissionem poenæ absque æquivalente solutione: nam, si ipsa oratio hunc effectum non consequitur nisi soluendo, hoc facit quatenus quoddam opus poenale, & satisfactorium est: ergo non oportebat illam specialiter numerare, potius quam elemosynam, vel ieiunium, aut alia similia: ergo sentiunt Theologi orationem habere hanc vim ex propria ratione impetrationis. Quarto, quia in hoc nulla est repugnãtia, & est consentaneum diuinæ liberalitati & generalibus locutionibus, & promissionibus de oratione, *Quidquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis*, cum similibus. Denique, quia non est maius beneficium remissio poenæ temporalis, quam elargitio alicuius gaudij, vel spiritualis cōsolationis: si ergo Deus liberaliter hoc beneficium confert animabus purgatorij propter orationes viuentium, cur non etiam illud?

⁵
Questionis
solutio.

Hæc sententia est pia, & probabilis, & fortasse est vera: nihilominus tamen duo mihi occurrunt dicenda: primum est, hunc modum remissionis valde esse incertum, & nõ satis fundatum, vt facile statim patebit discurrendo per coniecturas adductas. Secundum est, satis verisimile mihi esse, Deum nunquam remittere alicui poenam pro peccatis debitã, nisi oblata seu applicata condigna satisfactione, atque adeo nunquam id facere omnino gratis, sed seruata vindictiua iustitiæ, & commutatiua, ac distributiua, quatenus cum illa coniunguntur. Hoc posterius mihi persuadeo illis argumentis, quibus supra probaui, neminem posse sibi impetrare gratuitam remissionem poenæ: ex quo intuli, neminem posse alteri viuenti impetrare hoc modo remissionem poenarum: quia in huiusmodi rebus, & ceteris paribus, nullus efficacius impetrat alteri, quam sibi: eadem ergo proportione nunc infero non posse hoc impetrari animabus purgatorij, quia in hoc genere nõ possumus aliquid efficacius impetrare mortuo, quam viuenti, & quia hæc etiam est impetratio re-

A spectu alterius, quæ non est efficacior, quam respectu sui. Vnde duobus modis intelligi potest oratio fieri pro defunctis, vt à poenis soluantur. Primo de finite petendo, vt gratis, & sine alia solutione poenis remittatur. Secundo petendo simpliciter liberationem earum iuxta modum, & leges diuinæ prouidentie. Prior modus orationis probari satis non potest, ex posteriori autem non colligitur ille modus gratuitæ remissionis: vtrumque autem constabit discurrendo per capita, quæ in argumentis contrariæ sententiæ attinguntur.

Num beati animabus purgatorij aliquam Pœne remissionem impetrant.

B Circa orationes ergo beatorum pro animabus purgatorij non desuerunt auctores Catholici, qui negarunt orare beatos pro animabus purgatorij, quod tenuit Soto in 4. dist. 45. qu. 3. art. 2. in fine, eandem sententiam indicat ibi D. Tho. 2. 2. qu. 3. art. 3. ad 6. & Durand. q. 1. vbi ait, vnum defunctum non posse prodesse alteri ad remissionem poenæ: potest autem exponi de defunctis non beatis, quia paulo antea dixerat, mortuos non posse prodesse viuis, nisi sint beati: ergo, quod subdit de mortuis inter se, intelligendum videtur de mortuis non beatis. Obstat tamen ratio, quam subdit, scilicet, quia status merendi de congruo, vel de condigno solum est in hac vita: quod principium æque verum est in defunctis non beatis, ac in beatis: non recte autem colligit Durand. ex illo principio quod intendit, quia non tantum fuerat loquutus de modo, iuuandi alios per viam meriti, sed etiam per viam impetrationis: status autem impetrandi non finitur cum hac vita, obsecrare igitur loquutus est, & supponere videtur tantum clarum, mortuos non posse prodesse mortuis per modum impetrationis.

Nihilominus certum existimo sanctos beatos interdu orare pro animabus purgatorij. Nam, quod illæ animæ precibus beatorum iuuentur, communiter docent Theologi, Diuus Thomas in 4. distinct. 45. questione secunda, articulo tertio, questione 1. & ibidem Soto questione secunda, articulo tertio in vltimis verbis circa primam conclusionem ait, missas oblatas in honorem aliquorum Sanctorum pro defunctis, posse eis prodesse, vt Deum exoratum curent pro eis defunctis: sentit ergo Sanctos exorare Deum pro defunctis. Atque idem sentit Gabriel lect. 55. in Canonem, & Supplementum eius dicta distinctione 45. questione secunda, articulo secundo, conclusione tertia, & ibidem Bonau. Richard. & alij, & Abulens. Matthæi 6. questione 83. Bellarminus libro secundo de Purgat. cap. decimo quinto. Estque aperte sententia Augustini libr. de Cura pro mortuis agenda, capite quarto, vbi ait, ad hoc prodesse defunctis sepeliri in locis sacris in honorem aliquorum Sanctorum dicatis, vt eisdem Sanctis commendent defunctos, apud Dominum ab ipsis Sanctis adiuuandos: quod etiam in capite primo ex sententia Paulini retulerat. Idem iuritur ex primo de ciuitate, capite duodesimo, & decimo tertio, & ex Gregorio, quarto Dialogorum capite 50. Anselmo in Elucidario. Imo videtur hoc aperte supponere Ecclesia: nam in quadam oratione pro defunctis postulat, vt defuncti ad beatitudinem perueniant, *Beata Maria semper Virgine intercedente cum omnibus Sanctis*. Ratio etiam addi potest, quia hoc est officium charitatis; & non repugnat, sed consentaneum est Sanctorum caritati.

Ex hoc autem, quod Sancti orent pro animabus purgatorij, inferre debet, impetrare illis gratuitam remissionem alicuius poenæ, atque ita concedit Viguerius in Sum. cap. 16. §. 4. verfic. 33. videtur sumi ex cap. Anima. 13. q. 2. vbi sic dicitur, *Anima defunctorum* quatuor

quatuor modis solentur, aut oblationibus sacerdotum, aut precibus Sanctorum, aut charorum elemosinis, aut tenentur cognationum. Nihilominus tamen, licet Sancti orent pro animabus, non sequitur, quod immediate impetrent gratiam remissionis alicuius peccati. imo verisimiliter videtur, non hoc postulare à Deo. Primo quidem, quia videtur hoc non esse contentaneum diuinæ iustitiæ, neque interuenire causam aliquam dispensandi, vel vtendi sola misericordia, cum iam illæ animæ sint in statu, in quo iustitiæ æquitas potius, quam gratia, aut misericordia seruanda est. Secundo, quia alias preces Sanctorum facile purgatorium euacuantur, quia preces Sanctorum efficaciores sunt, & frequentius, generalius, ac feruentius fiunt. Et fortasse hoc solum voluit dicere Soto in primo loco supra citato, ne sibi contrarius fuisse videatur; & quia præcipue motus est secunda ratione modo facta. Item ex eo, quod Sancti non sunt in statu satisfaciendi, sicut vni & quia suffragia (inquit) existentibus ex purgatorio non profunt, nisi per modum satisfaciendi, sic, vt pro illis Sancti non orent, vtique oratione, quæ per se immediate efficiat, seu obtineat remissionem, seu liberationem. Et hoc ipsum sentit D. Th. eadem d. 45. qu. 3. art. 3. ad 6. cum enim obiecit argumentum à nobis factum, quia, si Sanctorum preces exaudiuntur, & illi orant pro animabus purgatorij, omnes illas liberabunt. Respondet, Suffragia Ecclesiæ sunt pro defunctis, quædam satisfactiones viuentium vice mortuorum, & secundum hoc mortuos à pœna absoluit, quam non soluerunt: sed Sancti, qui sunt in patria, non iunt in statu satisfaciendi: & ideo non est simile de eorum orationibus, & de suffragiis Ecclesiæ. Quibus verbis videtur dissimilitudinem consistere non in hoc, quod Ecclesiæ militans orat pro animabus purgatorij, & non Ecclesiæ triumphantis: nam potius in argumento assumit Sanctos orare pro illis animabus, & in solutione id non negat, sed admittit: differentiam vero in hoc ponit, quod orationes Ecclesiæ militantis sunt suffragia, quæ per se & immediate sufficiunt ad remissionem peccati, orationes vero Sanctorum huiusmodi non sunt. Et ratio differentie est, quia orationes Ecclesiæ sunt satisfaciendi, ideoque sunt sufficientes ad solvendum pro illo, quod non habent orationes Sanctorum. In qua ratione, & solutione plane videtur D. Th. mas supponere pœnas purgatorij non remitti, nisi per modum solutionis, & satisfaciendi, ideoque orationes beatorum per se non efficiere immediate talem remissionem, & consequenter nec ad eam sic obtinendam ordinari, aut fundi.

Possunt igitur Sancti orare pro illis animabus, primo exorando, vt satisfaciones viuorum pro eis accipiuntur; quod maxime locum habet, si illa acceptatio non est infallibilis ex lege, quod postea videbimus. Secundo, postulando, vt Deus præbeat viuenticibus auxilia ad satisfaciendum debito modo pro animabus purgatorij, ita vt efficaciter earum liberationem consequantur. Tertio petere possunt, vt liberatio animarum à purgatorio acceleretur, etiam si necesse sit diuturnitatem temporis intensione peccatorum compensari: hoc enim commutationis genus, quantum aliquam gratiam continere videatur, non tamè omnino excludit æqualitatem iustitiæ; & ideo minus repugnat illi statui: Quarto, verisimile est Sanctos, qui in hac vita reliquerunt aliquas superabundantes satisfaciones proprias, posse obtinere à Deo, vt his vel illis animabus purgatorij ad remissionem peccati applicentur. Cum enim illæ satisfaciones non habuerint effectum, nec fuerint remuneratæ, applicari possunt alicui, in quo talem effectum habeant, & ad hoc manent in thesauro Ecclesiæ, vt infra videbimus: cū vero talis satisfactio fuerit propria alicuius Sancti, qui in hac vita poterat eam applicare, cui vellet, non videtur amisisse hoc ius ac potestatem per mortem, aut beatitudinis statum. Quod

Fr. Suarez. tom. 4.

si hoc verum est, quantum aliquis beatus immediate obtineat alteri remissionem peccati, non tamen gratis, vel sine solutione faciendam: quia de sua satisfacione persoluit quod alter debet. Secus vero est de satisfacionibus alienis, non enim est similis ratio, nec videtur vni Sancto commissum vt satisfaciones alterius applicet cui voluerit, multoque minus datum est Sanctis omnibus, vt applicent satisfaciones Christi: & ideo, seclusa satisfacione propria, non possunt aliam applicare, & consequenter neque immediate impetrare remissionem peccati.

Dices, Ergo vnus Sanctus poterit etiam impetrare ab alio, vt suas satisfaciones applicet. Respondetur, concedendo illatum. Imo hic esse potest alius modus, quo Sancti possunt subuenire animabus purgatorij; neque est in conueniens quod Sancti inter se aliquid inuicem petant. Sed vrgebis: Ergo omnes inferiores Sancti poterunt impetrare à Christo, vt de sua satisfacione tantum applicet huic, vel illi animæ, quantum illi necesse est, vt à purgatorio liberetur: ergo hoc modo possunt impetrare liberalem remissionem, quæ respectu animæ gratis fiat quantum respectu Christi fiat ex iustitia. Respondeo, etiam hunc modum suffragij Sanctorum esse probabilem; ita tamen, venon intelligamus aliquem Sanctorum habere potestatem applicandi suo arbitrio Christi satisfacionem: nam hoc proprium est Christi, vel vicarij, seu ministrorum eius, quibus hoc ipsum specialiter concessit, sed ita, vt possint tales Sancti impetrare à Christo, vt ipse talem applicationem faciat. Mihi autem valde dubium est, an Christus Dominus per se aliquando vtatur hac potestate: nam ipse est tanquam vniuersalis causa, & fons totius remissionis; & iam constituit instrumenta, & quasi causas secundas, per quas sua satisfactio applicaretur: & ideo secundum ordinariam legem verisimile est, non applicare per se ipsum, & immediate satisfacionem suam, vt omnino gratis, & sine medijs ab ipso institutis peccatum remittat. Quod si hoc aliquando facit, erit ex speciali dispensatione, quæ sub legem, vel scientiam non cadit: & ideo verius videtur, regulariter, & secundum ordinariam legem, Sanctos hunc modum applicationis, aut remissionis non postulare.

Quid impetrent Ecclesiæ orationes animabus Purgatorij.

Ex his facile constat, quid dicendum sit de orationibus, vel suffragiis, nomine totius Ecclesiæ factis. De quibus procedebat secundum fundamentum prioris sententiæ: D. Tho. autem loco proxime citato generatim ait, hæc suffragia in tantum solvere mortuos à pœna, in quantum sunt satisfaciones quædam vice illorum, & idem sentit Bonauentura distinctione 45. articulo primo, questione prima, ad vltim. dum inquit, quæuis propter suffragia, remittatur pœna, nihil manere impunitum: quia punitur vel in ipso, qui peccauit, vel in alijs pro ipso. Et ad eundem modum loquuntur Soto, & alij Scholastici. Igitur quando Ecclesiæ pro defunctis orat, in primis omnia illa petere potest, quæ beatos petere diximus, quod difficultatem non habet quoad tria priora: quoad quartum vero incertum est, an Ecclesiæ per has orationes publicas, quas fundit pro defunctis, intendat eis applicare aliquam partem satisfacionis ex thesauro suo, constante ex superabundantibus satisfacionibus Christi, & Sanctorum: nam hæc applicatio fieri non solet, nisi per indulgentias, non constat autem factam esse ab Ecclesiæ generali concessionem alicuius indulgentiæ, quæ ex vi talium orationum, seu suffragiorum communium applicetur, de quo infra dicam. Præter hæc vero orat Ecclesiæ pro defunctis, vt pro eis satisfiat, & vt eis applicetur talium orationum valor: & in

10
Vnus beatus potest ab alio impetrare, vt suas satisfaciones alicui applicet.

Christi non applicare vis animabus suas satisfaciones per se, sed per Vicarium suum.

15

hoc excellunt orationes Ecclesie militantis orationes Ecclesie triumphantis, ratione diuersi status.

12
In quo sensu petat Ecclesia ut anima a poena aeterna liberetur.

Tandem aduerto, Ecclesiam in orationibus pro defunctis non tantum postulare ut liberentur a poenis purgatorij, sed etiam ut liberentur a gehenna & a poena aeterna inferni. In quarum orationum sensu explicado laborant Medina Cod. de Oratione questione de his, pro quibus orandum est, & Bellarm. libro secundo de Purgatorio, capite quinto, & supra agentes de Purgatorio aliquid tetigimus: veriorque sensus esse videtur, in eis orationibus ita Ecclesiam orare pro defunctis, ut tamen representet diem exitus eorum, & animas adhuc in corpore existentes, & constitutas sub ancipiti euentu mortis, aut salutis aeternae, & sub hac representatione postulet, ut a poenis inferni liberentur, id est, ut ita a Deo praeuentiantur, & disponantur, ut per viam salutis incedat. Ad eundem ergo modum dicere possumus, postulare, ut liberentur omnino a locis inferni, & a poenis purgatorij. Vnde sicut Ecclesia non postulat, ut animae defunctorum saluentur, & liberentur a gehenna sine debita dispositione ac merito, ita non postulat, ut liberentur a purgatorio sine debita satisfactione, vel ab ipsis, vel ab aliis pro eis oblata. Et sicut probabile est, illam orationem Ecclesie, etiam si post mortem alicuius fiat, in praesentia Dei illi potuisse proficere etiam ante mortem, ut maius auxilium a Deo reciperet ad vitandum periculum mortis aeternae: quia alias non peteret alicuius Ecclesia, quod ex dispositione praeterita omnino pendebat. Ita credi potest, propter has rationes praesentis interduum Deum iuuare fideles, ut melius se disponant, magisve satisfaciant in exitu huius vitae, ut ita facilius possint a poenis purgatorij liberari. Igitur quauis Ecclesia simpliciter petat, ut defuncti a purgatorio liberentur, non propterea petit, ut sine debita solutione per se, vel alios facta soluantur. Nec etiam refert quod petat, ut per misericordiam soluantur: nam haec misericordia non excludit iustitiam, sed prouidet modum, quo iusta remissio faciliori, & suauiori modo obtineatur.

5
Cur oratio inter genera suffragiorum pro animabus numeretur

Nec magis vrget tertia obiectio sumpta ex enumeratione suffragiorum: nam in primis in capite Anima, 13, quaestione secunda, non tantum tria illa membra, sed quatuor numerantur, scilicet obligationes sacerdotum, id est sacrificia, preces Sanctorum, quod non solum de Sanctis beatis, sed etiam de viatoribus intelligitur; charorum eleemosyna, & ieiunia cognatorum. In quibus duobus membris vltimis non ideo adduntur cognati, vel amici: quia illi soli modis praedictis ignare possint defunctos: sed quia illi frequentius hoc faciunt. In illa autem enumeratione comprehensa est satisfactio pro defunctis ex opere operato, & ex opere operantis: nam prior fit per sacrificium missae; posterior vero per alia tria genera suffragiorum, sub quibus omnia satisfactoria opera comprehenduntur, sicut diximus supra tractando de actibus externis poenitentiae, & de operibus satisfactoriis vniuersumque pro seipso. Vnde non sequitur, orationem numerari: quia gratuita remissionem poenae, ac sine debita solutione obtineat; sed quia est vnum ex praecipuis operibus satisfactoriis, & quia sub illo comprehenduntur omnes actus religionis & pietatis ad Deum. Aduerto tamen, illud caput Anima, quoad illam primam partem: in qua fit dicta enumeratio, non habere certum auctorem; quauis enim Gratianus, & Iuo Carnotensis in suo Decreto part. 15. ca. 124. illud tribuant Gregorio; & Burchardus lib. 19. Decreti, ca. 112. ascribat Origeni, in neutro reperitur: neque etiam apud Augustinum, ex quo sumpta est reliqua pars illius capituli in libro de Cura pro mortuis agenda capit. 2. & 3. & in 1. de Ciuit. c. 12. & 13. Sed hoc nihil obstat, tum quia pars illa iam videtur communi consensu recepta, & ac-

Gratian. Iuo. Burchard

ceptata. tum etiam, quia per se probabilis est: tum denique quia, licet non sub illis verbis, tamen in sententia multi antiqui Patres id docent: nam Chrysostomus homil. 41. ad Corinth. preces, & eleemosynas poscit, & in homil. 69. ad populum, maxime commendat sacrificia: & haec tria numerat Augustinus, 32. de Verbis Apostoli: ieiunium vero etiam addidit Bedali. 5. Historiae Anglic. c. 13. frequentius tamen numerant Patres sacrificia, & orationes, vt patet ex Clemente supra, & ex Ephrem in suo testamento, & Dionysio de Ecclesiastic. hierar. c. vlt. lfid. 1. de Officiis, ca. 18. Rabanoz. de Institut. clericorum ca. 44. lfid. Vnde addo vltimo, orationem specialiter numerari: quia non solum satisfacit, sed etiam impetrat, non tamen oportet ut impetret remissionem & liberationem omnino gratuitam: nam impetrare potest, vel acceptationem, vel solutionem alio modo, vel ab aliis factam, seu (quod idem est) auxilium, & prouidentiam, ut fiat, ut iam satis explicatum est.

Quartum fundamentum prioris sententiae soluebat congruentiam huius institutionis, prout a nobis proposita est: quae satis ex rationibus in contrarium factis desumi potest: nam per se expedit, ut delicta non maneant impunita, atque opera Dei eo illustriora fiunt, quo exactius in eis iustitia, & misericordia seruantur: magis autem seruetur iustitia, si haec remissio semper fiat per modum solutionis: & in hoc etiam magis reuocet misericordia, quod auxilium detur ad solutionem per se, vel per alios faciendam, & maxime quando fit per alios, non solum fit beneficium, & misericordia eis, pro quibus solutio fit, sed etiam eis qui ad illam exhibendam excitantur: nam, & ipsi proficiunt, & alios iuuant. Atque hoc modo etiam oratio, quae pro defunctis fit, exauditur, & in ea impletur generalis promissio orationi facta: quauis enim dicere possemus cum Iuano Augustino, illam promissionem, vt infallibilem, habere locum in oratione, quam vnusquisque proficit, admittimus nihilominus etiam pro aliis, & pro animabus purgatorij exaudiri, quando alio modo obstat, non oportet tamen, ut exaudiatur ad gratuitam solutionem, seu liberationem, sed ad alios effectus supra numeratos. Neque etiam est simile de impetratione alicuius gaudij, vel auxilij: nam haec non est materia iustitiae, sed beneficentiae & ideo petitur, & impetratur iuxta modum sibi accommodatum: punitio autem, vel remissio poenae est materia iustitiae vindicativae, & ideo postulat alium modum impetrationis, vel solutionis. Ex his ergo satis verisimile fit, quauis suffragium per modum impetrationis exhiberi possit animabus defunctorum, quauis nunquam tamen habere in eis effectum remissionis poenae, nisi interueniente aequivalente solutione per aliquem facta, ad quam exhibendam potest oratio iuuare, vel etiam potest per sese illam facere, si fit oratio viatoris. Atque hanc sententiam plane tenent Diuus Thomas Bonauentura, & Sorolocii citatis. Et, vt minimum, certum est effectum hunc per modum satisfactionis, & solutionis habere locum circa animas purgatorij; quod auctores etiam alterius opinionis tanquam certum supponunt. Et ideo videndum superest, an haec satisfactio pro animabus purgatorij fit ex iustitia, vel ex misericordia, quod in sequenti sectione expediemus.

SECTIO VI.

An suffragia pro sint defunctis ex iustitia.

In hac quaestione duos sensus supra distinximus. Prior est, an haec satisfactio sit iusta quoad aequalem compensationem: & de hoc sensu non est quod disputemus: nam omnia, quae in praecedenti sectione adduximus, probant, hanc solutionem debere nem.

Chryst.

Aug.

14
Congruentia cum praesentibus per modum impetrationis remissionis animabus

in remissione poenae temporariae

D. Thom.

Soro.

Satisfactio pro animabus iusta est quoad aequalem compensationem